

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2990/2022
15.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Јасна Мркшић, адвокат у ..., против тужене Управе за заједничке послове покрајинских органа, Нови Сад, чији је заступник Правобранилаштво Аутономне покрајине Војводине, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2314/22 од 25.05.2022. године, у седници већа одржаној дана 15. децембра 2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2314/22 од 25.05.2022. године у првом, другом, трећем и четвртном ставу изреке, тако што се одбија, као неоснована, жалба тужиле и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Новом Саду П1 2351/2021 од 04.02.2022. године, а захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка се **ОДБИЈА**, као неоснован.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилца да туженој накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 18.000,00 динара у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 2351/2021 од 04.02.2022. године одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужена да тужилци за период од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године, на име трошкова за исхрану у току рада исплати износ од 111.478,08 динара, са законском затезном каматом од 13.06.2021. године до исплате, износ од 16.324,85 динара на име законске затезне камате на износ главног дуга на име исхране у току рада за период од дана доспелости сваког појединачног износа до 12.06.2021. године, на име накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 108.798,18 динара са затезном каматом од 13.06.2021. године до исплате, као и износ од 15.343,22 динара на име законске затезне камате на износ главног дуга на име регреса за коришћење годишњег одмора за период од дана доспелости сваког појединачног износа до 12.06.2021. године, као и захтев тужиле за накнаду трошкова парничног поступка, те је обавезана тужилца да туженој накнади парничне трошкове у износу од 30.000,00 динара са затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2314/22 од 25.05.2022. године, у првом ставу изреке делимично је преиначена првостепена пресуда, тако што је

обавезана тужена да тужиљи, за период од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године, на име трошкова за исхрану у току рада исплати износ од 111.478,08 динара, са законском затезном каматом од 13.06.2021. године до исплате, износ од 16.324,85 динара на име законске затезне камате на износ главног дуга на име исхране у току рада за период од дана доспелости сваког појединачног износа до 12.06.2021. године и на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 79.922,59 динара са затезном каматом од 13.06.2021. године до исплате, као и износ од 11.328,21 динара на име законске затезне камате на износ главног дуга на име регреса за коришћење годишњег одмора за период од дана доспелости сваког појединачног износа до 12.06.2021. године. У другом ставу изреке преиначено је решење о трошковима тако што је одбијен захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 30.000,00 динара са припадајућом каматом. У трећем ставу изреке обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 54.000,00 динара са затезном каматом од извршности пресуде до исплате, у четвртном ставу изреке обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 18.000,00 динара, док је у петом ставу изреке у преосталом делу жалба тужиље одбијена и потврђена првостепена пресуда у преосталом одбијајућем делу.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права, позивом на одредбу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Ревизија је дозвољена по одредби члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр, 72/11...18/20).

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је одлучио да је ревизија тужене основана.

У спроведеном поступку није учињена апсолутно битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је код тужене запослена на радном месту ..., са коефицијентом за обрачун и исплату плате од 7,54. У утуженом периоду од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године, тужена је тужиљи обрачунавала и исплаћивала зараду тако што је основицу коју објављује Влада Републике Србије множила коефицијентом радног места. Наведена методологија обрачуна плате се примењује на све запослене у државним органима и јавним службама од јула 2001. године, од када је у примени Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01...123/21). Тако добијени износ производа коефицијента и основице, тј. висина основне плате тужиље за сваки месец спорног периода био је нижи од износа минималне зараде, услед чега је тужена сваког месеца вршила корекцију плате до износа минималне зараде тако да је тужиљи у утуженом периоду исплаћивана плата у висини минималне зараде. У обрачунским листама плата тужиље, накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора није исказана као посебна ставка. Висина потраживања тужиље одређена је према налазу вештака, који је исту утврдио у недостатку параметара из општих аката аналогном применом различитих параметара, и то оних садржаних у Посебном колективном уговору за јавна предузећа у комуналној делатности на територији

Републике Србије и оних садржаних у упоредним важећим Посебним колективним уговорима у Републици Србији.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је имајући у виду одредбе Закона о раду, Закона о платама службеника и намештеника, Закона о систему плата запослених у јавном сектору, Закона о платама у државним органима и јавним службама, Закона о буџетском систему, Покрајинске уредбе о платама, накнади трошкова, отпремнини и другим примањима постављених и запослених лица у органима АПВ, заузео становиште да тужбени захтеви тужиље за исплату накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора није основан, уз образложење да је Закон о платама у државним органима и јавним установама системски закон за запослене који зараду остварују из буџета, којим је регулисана накнаде трошкова тако што коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора (члан 4. став 2.), а што је прописано и чланом 10. Покрајинске уредбе о платама, накнади трошкова, отпремнини и другим примањима постављених и запослених лица у органима АПВ. У ситуацији када су посебним актом регулисана права, обавезе и одговорности запосленог, у конкретном случају право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, нема места примени одредбе члана 118. Закона о раду јер су наведене накнаде, сходно посебном закону, инкорпориране у коефицијент.

Другостепени суд не прихвата изнету аргументацију првостепеног суда, налазећи да је погрешно примењено материјално право. Образложење другостепеног суда је да са исплатом минималне зараде тужиљи нису исплаћене накнаде које су предмет овог спора јер минимална зарада, по дефиницији из члана 111. Закона о раду, исте не садржи. По становишту другостепеног суда, Закон о платама у државним органима и јавним службама (одредбе чланова 1. – 4.) у погледу минималне зараде нема карактер посебног закона јер тај институт не регулише на другачији начин. Због тога је, у недостатку прописаних параметара за обрачун трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора њихова висина утврђена по аналогији – према критеријумима садржаним у упоредним важећим Посебним колективним уговорима у Републици Србији. Из тих разлога је другостепени суд преиначио првостепену одлуку и усвојио тужбени захтев.

Према становишту Врховног касационог суда, ревизијом се основано указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право када је усвојио тужбени захтев тужиље.

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник Републике Србије“ број 34/01 ... 86/19) прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у државним органима и јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе. Одредбом члана 3. став 1. тог закона прописано је да основица за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне Скупштине Републике Србије. Према одредби члана 4. став 1. наведеног закона, коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а по ставу 2. истог члана коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Коефицијенти за

обрачун и исплату плата запослених у државним органима и јавним службама утврђени су Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у државним органима и јавним службама које је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама.

Одредбом члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, поред осталог и за исхрану у току рада, ако послодавац то право није обезбедио на други начин и за регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбе тог закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено (члан 2. став 2.).

У конкретном случају, тужиља је запослена у органу Аутономне покрајине Војводине, па се на утврђивање и обрачун њене плате као и накнада и додатака по основу рада примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у државним органима. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права и обавезе и одговорности запослених у државним органима нису другачије уређене. С обзиром да је одредбом члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама прописано да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, та одредба посебног закона искључује примену одредбе члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду. Пошто су накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у утуженом периоду тужиљи исплаћивани кроз коефицијент за обрачун плата, не припада јој право на додатну исплату накнаде и трошкова које тужбом потражује, без обзира на чињеницу да јој је плата исплаћивана у висини минималне зараде.

Из наведених разлога, применом члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Тужена је успела у ревизијском поступку, те је тужиља обавезана да јој накнади трошкове у износу од 18.000,00 динара, за састав ревизије, према Тарифи о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“ број 121/12...37/21), применом члана 165. став 2. ЗПП.

**Председник већа - судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић